Ч. 121 (12.777). Львів, четвер 4. червня 1931. Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Висока температура у воздусі й політиці.

Канікулярні теми. — Несподіванки кабінету. — Фінанси і промисл. — Преса і конституція.

Варшава, 1. червня 1931.

Міркуючи по температурі — канікула у повному розпалі. Звичайно, у міліоновому місті, хочби й із надвислянськими пляжами та всіми іншими добродійствами великої ріки, спека дає себе дошкульніше відчувати, ніж у такій 250-тисячній столиці, як „Великий Львів", — із замурованою Полтвою. Не диво, що спека стала єдиною і найбільш актуальною темою звичайного „обивателя" і що у звязку з цим варшавська преса займається напр. такими справами, як „ударна кампанія" проти мужеських піджаків (сурдутів, маринарок). Не диво теж, що деякі театри й кіна в чорній розпуці через порожню салю, закинули реклямувати програмові атракції, а взялися приманджувати публику такими спокусами як ось: 50-проц. знижка білету для того мущини, який прийде до каси без піджака...

Такі то теми цікавлять Варшаву. Коли додати до того: бунти таксівок і автобусів (дороговий податок), войовничий настрій урядовців магістрату (13-та платня, 15 проц. знижки і т. д.), відгуки щораз якогось нового банкроцтва і всю безнадійну сірину нинішньої господарської дійсности, то для політики багато місця у сфері заінтересувань пересічного варшавяка нема.

А проте в політиці канікул ще не видно. Навпаки: якщо можна говорити про високу температуру у польському політичному світі, то хіба лише в тому розумінні, що справді панує там нині метушня, якої нема підчас правдивих вакацій. Завжди досить байдужна на політичні історії варшавська вулиця, яка ще більше збайдужніла на них впродовж останніх літ, без особливого зацікавлення прийняла й останню зміну кабінету і не проймається її нюансами аж так глибоко, як політична преса. А проте безумовно ці нюанси самі по собі цікаві, і говіркій пресі дивуватися не можна.

Інша річ, що автор кореспонденції на цю тему до „Діла" має неабиякі трудноші. Бо на чудо-диво у „Ділі", як показується (гляди біла пляма у ч. 118, стаття п. н. „Наш білянс у санаційній пятилітці") не вільно піддавати критичній аналізі ані системи кабінетних кріз перед травнем 1926 р. і після нього, ані тим більше критично висловлюватися про останню зміну польського кабінету. Пишемо на „чудо-диво" тому, що ось напр. варшавська преса має під цим оглядом розмірно широку свободу й ані пророчистої вступної статті про халепу, яку Італії накоїв „брат диктатора" (так зветься стаття в „АБЦ") на високому державному становищі (мова, очевидно, про Муссолінія!), ані т. п. інших їдких опозиційних статтей на тему напр. компетенції і фаховости, — тут не конфіскують. Реферувати їх — дячно, а черпати натхнення з проурядової преси неможливо тому, що вона про останню крізу кабінету або зовсім мовчить, або висловлюється із малощо більшим захопленням і оптимізмом, ніж преса правої чи лівої опозиції. Ось напр. католицько-консервативний орган кн. Радзівілла „Дзєнь Польскі" найбільшою журбою пронизує свої уваги у вчорашній передовиці на тему „Про зміни в ресорті скарбу"; хоча „вірить", що новий міністр (п. Ян Пілсудський, посол і б. адвокат з Вильна, в ост. час прокуратор у Варшаві, брат марш. Пілсудського) „ведений справедливим відчуттям моменту зуміє словом і ділом переконати громадянство..." і т. д., а проте вже цілком виразно натякає на „острах, який викликала номінація його найближчого співробітника" (п. Старжинського, колишнього і тепер знову віцеміністра фінансів, відомого приклонника етатизму у державно-господарській політиці).

Бо і справді, кабінет остав майже той самий; лише дві особи з нього відійшли; новий премієр, як і попередній, звязаний найтісніше з особою марш. Пілсудського; — а всеж, саме ці дві ресортові зміни немало заворушили тутешній політичний (і господарський) світ. Можливо, що такого вражіння отих двох персональних номінацій, міністра фінансів та промислу й торговлі, не було би, якби були трохи інші господарські часи. Тим більше, що згаданий вже новий міністр фінансів користується повагою, як юрист, людина зрівноважена, спокійна та особисто чесна, а новий міністр промислу, ген. Зажицький, є — як кажуть — добре ознайомлений з одною частиною промисловости, з якою стрічався при своїх останніх відповідальних військових функціях. І коли ці два імена викликали збентеження, то причиною цього виключно нинішня ситуація, яка каже людям бути спеціяльно вразливими на пункті високих становищ у міністерстві фінансів і промислу.

Ось вийшов звіт „Банку Господарства Краєвого" та „Інституту досліду господарських конюнктур і цін", вийшов новий зшиток „Вядомосці Статистичних", а цифри й порівнюючі статистичні табелі у тих офіційних виданнях та їхня оцінка останніх господарських явищ у Польщі — можуть прохолодити найбільшого оптиміста. Тим цифрам і офіційній їхній оцінці присвятимо окреме місце, тут-же згадуємо про них лише як про головну причину, що польські політичні вакації, не вважаючи на канікулярну погоду і зачинений сойм, не можуть ще розпочатись під знаком безтурботного відпочинку.

І тому то нині, в дні 1-го нового місяця, коли завжди до Варшави зїзджає сила послів за „дієтами", у соймі гамірно і — журливо. Ідуть наради ББ та ендеції, завтра радитиме вперше після краківського конгресу клюб ППС. Та в кульоарах найбільше зацікавлення — промовами б. премієра полк. Славека і нового премієра полк. Пристора, виголошеними у клюбі ББ. Вони вибрали цю форму для заяв, призначених для широкого загалу. Пристор говорив виключно про господарські справи: заспокоював та впевняв, що не буде ніяких „експериментів і несподіванок", казав про потреби ощадности, потішав, що передбачений чвертьміліярдовий дефіцит бюджету буде покритий знижкою платень, інвестиційними рестрикціями і скарбовими резервами. А полк. Славек центр уваги перекинув на проблему зміни конституції, при чому вказав виразно на потребу поширення права декретування законів і... звуження свободи преси...

Чи все воно буде реалізуватися ще на якійсь надзвичайній сесії тепер, у червні, чи аж з осінню — ще невідомо. Але сяк чи так, цьогорічні ферії у Польщі не будуть радісні і безжурні.

(ік)

Перед розвалом православія в Польщі?

Визов митрополита Діонизія під адресою українського православного громадянства

(Кореспонденція з Волині.)

I.

Нинішнє положення православної церкви в Польщі таке, що вірні можуть говорити про свої церковні справи лише з болем і соромом.

Жменька церковних достойників, не розуміючи і нехтуючи життєві потреби православного населення, веде саму церкву до правного й морального занепаду.

Маєтковий стан з кожним роком корчиться, забирається монастирі, церкви, землі, братське майно. Духовенство по селах деморалізується. Вірні, попадаючи в розпуку, кидаються масово в сектанство, або до інших церков. Українське й білоруське населення, з кожним днем зростаючи в своїй національній свідомості, починає бачити не тільки у чужинецькому духовенстві, але й у самій церкві ворога своїх життєвих інтересів. А загальний наслідок такий, що вірні червоніють при самій згадці про вищих керманичів церковного життя.

Петиції, листи, прохання, поїздки делеґатів, домагання вивести церкву на здорові національні й моральні шляхи, — ніщо не помагає.

„Не било, нет і бить не может" української та білоруської православної церкви — ось загальний тон відповідей, найчастіше — мовчазних. Церква мусить бути „єдіною-неделімою", знаряддям русифікації, опертям для майбутньої „велікої Россії". Ось ідеал і мета вищої церковної влади, консисторій, повітових протоєреїв і багатьох сільських священиків.

І багато з цих сторожів „русскаго духа" для майбутньої „матушки Россії", надягають на себе архільояльну шкіру, не цураючись навіть доносів на українців і білорусів та поборювання здорового культурно-освітнього руху, аби лише втриматися.

Між іншим про цю ганебну, аморальну роботу свідчать ті листи, які були вже опубліковані в пресі, і сотні інших фактів, які подавати тут не місце.

Гін до збереження за всяку ціну досягнень попередньої русифікації — ось головна причина морального занепаду нинішньої православної церкви в Польщі.

Але російське духовенство не хоче признатися до вини й не хоче ні на волос прикоротити русифікаційної роботи. Навіть більше, воно переходить у наступ проти тих, що сміють поборювати русифікацію та її рідну дочку — деморалізацію. Для цього воно має сильну зброю в своїх руках — канони й право кидати анатему.

Анатема! Кидають московські завойовники наших душ, кличучи собі на поміч з одного боку канони, з другого — поліцію.

Дійшло вже до того, що самі деякі чесні і розумні росіяни, — а серед них зустрічаються вже тверезі люди, — починають червоніти за своїх земляків у рясах, з канонами в руках. Починають уже боліти душею за церкву, яку підточує черв розкладу.

II.

Тому, коли пішла чутка, що митрополит Діонизій дав інтерваю у справах церкви представникові виленської російської ґазети „Наше Время", — ґазета „За Свободу", в якій це інтервю було передруковане, миттю була розкуплена.

І треба було бачити засоромлені фізіономії тих, що читали це інтервю!

Ось замогильний голос і архівний запах цього інтервю:

„Зростаючий наступ римо-католицької церкви"...; „в цьому питанні всі елементи церковного життя цілковито солідарні"...; „всі розуміють, що першим і найважнішим ділом є скликання собору, і що внутрішні тертя на *національному* чи іншому ґрунті моглиб лише перешкоджати досягненню цієї мети"...

Особливож небезпечна українська й білоруська інтелігенція, що весь час стоїть на перешкоді „до досягнення мети" російського єпископату й священства. Тому треба звалити на неї частину вини за мляве ведення підготовчої роботи до собору.

„Передовсім треба вказати на **деструктивну** (!) роботу, що її представляє зовсім **нечислення** (!), але вперта група націоналістів у складі церковної громади".

Ці націоналісти є елементом не тільки „деструктивним", але й „богопротивним", бо допускаються гріхових чинів, а саме:

„Їхні стремління мають на меті всякими способами підважувати авторитет єрархії і сіяти зневагу до **канонів"(!).** „Вносять „смуту в уми і дають можливість ворогам нашої церкви покликатися на розбіжність... між єрархією й вірними".

Так скаржиться митрополит православної українсько-білоруської церкви своїм землякам з „Нашого Времені". Ах, чому редактор цього

часопису не є петербурським міністром внутрішніх справ, або бодай генерал-губернатором західньої „окраїни"!

Що це? — спитаєтеся, — наївність монаха, що поза своєю келією світу Божого не бачить, чи...?

III.

Друга половина скарги митрополита Діо-
явзія спрямована на адресу уряду: на деяку
неясність позиції уряду", на „відсутність у на-
лежних розмірах" грошей і нарешті на те, що
„уряд може дошкульно впливати на неї (перед-
соборну роботу), а навіть не допустити тих чи
інших актів чи постанов, на адміністративну
практику, на те, що „жадні зміни у цій ділянці
не наступили", на „залежність духовенства від
адміністрації", невидавання грошей „з бюджету
православного ісповідання", що продовжується
самовільне розпорядження майном православ-
ної церкви, передання римо-католикам право-
славного собору в Острозі, відібрання від цер-
ковної влади й передання урядовцям-католи-
кам інтернату студентів-теольоґів у Варшаві...
Так виглядають скарги на уряд.

Вища церковна влада православної церкви, очевидно, ніяк не може зрозуміти, що таке легковажне трактування її є наслідком того, що вона нікого не має по своєму боці, що всі є проти неї. Хтож з такою „владою" рахуватиметься?

Коли українська преса, інтеліґенція й маси лише трошки захвилювалися з приводу „ревіндикації" церков, зараз-же відчулося деяке відпруження наступу й завертання з нього. І чи так би трактували митрополита Діонизія, колиб за ним стояли міліони вірних?

Стверджуємо тут, що — навпаки — маси горять ворожістю до цього проводу саме за „русскій дух" і „русскую брутальну практику" в церкві. Не „гурток націоналістів", а маси. А того терпець мас уже уривається. Вони далі чекати не можуть. І щораз у більшій кількости тікатимуть від православної церкви — в сектантство, в унію і взагалі туди, де побачуть щось свого рідного, українського чи білоруського.

Той сам митрополит Діонизій, як видно, не дуже покладається на „солідарність" з ним мас та їхнє співчуття й підтримку у боротьбі з уніятською акцією. Покладається, здається, на щось іншого. Про це свідчать слова інтерву:

„Нам відомо, що центральна влада нашої держави не схильна допускати виступів уніятів"... „та нижчі представники адміністрації не завжди зберігають належну безсторонність".

Ось хто може оборонити церковну владу — оці „нижчі представники адміністрації". Ах, чому нема тепер цих слухняних „ісправників" і „поліцаймайстрів"!

Тепер зрозуміло, чому читачі цього інтерву в газеті „За Свободу" червоніли.

IV.

Слова митрополита Діонизія про „гурток націоналістів" є більше, ніж необережним випадом. Цими словами митрополит Діонизій кинув образу провідникам українського народу, які висловлюють думки й бажання мас. — І це може дуже фатально відбитися на православній інтеліґенція, треба гадати, докаже кому слід, що зі святими почуваннями націй не вільно гратися навіть вищим церковним ерархам.

Для них нема іншого виходу й ратунку, як зробити те, чого домагаються маси віруючих, як що не хочуть, щоб ці маси їх повинули.

Легковаженню національних почувань, образам і нехтуванню наближається край.

Православний.

Життя і положення білоруського народу в Польщі.

Від Редакції. Починаємо друкувати низку інформаційних статтей про життя братнього білоруського народу в Польщі. Досі мали ми за мало інформацій про білоруські відносини, а ті, що їх мали, були переважно односторонні. Ці статті походять від людини, що білоруське життя знаменито знає і проживає постійно серед білорусів.

I. Скупі й неповні інформації про білоруське життя.

Хто слідкував за поважним, стихійним, можна сказати, і масовим рухом білоруського селянства і робітництва під Польщею в 1925—26 рр., хто тоді уважно читав хочби судові справоздання з процесу Білоруської Селянсько-Робітничої Громади — той напевно не може тепер зорієнтуватися в тих дивних змінах, що зайшли в білоруському громадянстві під Польщею. З однородного, яскраво опозиційного супроти польської політики руху якби не остало нічого. Сьогодні бачимо серед білорусів цілу низку груп і групок, переважно дуже слабих, що виявляють дуже малу активність як у внутрішній, так і зовнішній праці. Преса кожної групи і кожного напрямку дає огляд виключно своєї ґрупової діяльности, бідної на більші факти загальнонаціональної ваги, а діяльність політичних працьовників освітлює зовсім тенденційно. І навіть в інформаціях, подаваних для ширшого зовнішнього світа, нема зовсім загальної картини положення білоруського народу під Польщею, ані творчих досягнень білоруського національного руху на чисто культурній ділянці.

І так для прикладу скажемо, що чужинці, які читали видаваний перед кількома роками місячний журнал „Natio", що виходив у мовах польській, німецькій, французькій та англійській у Варшаві, не могли з нього дістати повних інформацій про білоруський рух тому, що ці інфомації були односторонні та скупі, бо відносилися тільки до життя та діяльности одної ґрупи, а саме до праці білоруських хадеків. Тому не диво, що чужинці мусіли нераз хитати головами, дивуючись бідноті та скупости проявів національного білоруського життя, що унаглядювалось у світлі тих інформацій двома-трьома аматорськими виставами в якомусь селі, кількома викладами, очевидно популярними, або накінець такою чи іншою конфіскатою партійного орґану преси. Натомість про те, що істнувала ще й інша білоруська преса, яку систематично конфіскували, про те, що істнувало створене національними білоруськими елементами от хочби Т-во Білоруської Школи, яке вспіло згуртувати в себе кругло 15 тисяч членів і вело в тому часі героїчну боротьбу за білоруську школу, творячи сотні культурних центрів по селах — про те не можна було з того журналу нічого довідатися. Завдяки такій білоруській груповій односторонній та неповній інформації, а також завдяки тенденційним польським інформаціям про білорусів і їх національний рух прийнявся подекуди і в Західній Европі погляд, дуже побажаний для поляків, що весь білоруський рух у Польщі це, мовляв, штучна акція комуністів, ведена в Польщі з диверзійною метою. Зате з культурного боку цей рух настільки бідний і неповажний, що взагалі про білоруську проблему поважно говорити не можна.

Та не тільки серед деяких далеких білорусам політиків Західньої Европи почалася така дезорієнтація в справі білоруської проблеми: вона виявляється, на жаль, дуже яскраво і серед громадянств таких народів, що особливо близькі білорусам, як наприклад серед українського громадянства. Найкращим доказом на те між іншим останні вибори до польських законодатних установ у 1930 р. Тоді українські партії, не знаючи фактично дійсного стану відносин серед білорусів, заключили виборчий бльок з одною тільки білоруською політичною групою (білоруські християнські демократи) в повному пересвідченні, що мають до діла з обеднаним білоруським громадянством. Здається, що як в інтересах білорусів, так і в інтересах українців є, щоби на майбутне не було анальоґічних прикрих явищ, а навпаки необхідно, щоби традиційна дружба між українським і білоруським народом в будуччині була скріплювана не писаними умовами між деякими ґрупами, але між обеднаними громадянствами.

У моїх статтях про сучасне положення, яке витворилося між білорусами після розгрому Громади, я й бажаю дати обективний образ білоруського політичного життя, розуміючи, що найважнішим правилом для всякої політичної праці є: пізнавати не тільки своїх ворогів, але й своїх природних союзників.

Шож направду сталося на білоруських землях під Польщею, що спричинило такий стан серед білоруського громадянства, про який була мова, а з якого випливають усякі прикрі непорозуміння і в старих українсько-білоруських взаєминах? Відповідь на це питання у черговій статті.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. ЧЕРВНЯ 1931.

СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ.

Мельони й тореадори.

Мій приятель Родріґо був справді неможливий хлопець. Зовсім не тому, що був поетом, а більш через те, що був еспанцем.

Це вже дещо вияснює причину його „неможливости", хоч я й ніколи не зміг зясувати собі на чому властиво вона полягає. Побіч своєї загонистости — цього одного було би вже аж надто, якби це не творило власне найціннішої вдачі його поезії — він був ще монархістом. Я не можу про це не згадати; це характеризує ідеольоґію людини. Отож прошу уявити собі: еспанець, поет з буйною чуприною і віршами (ці останні обіцювали незабаром дорівняти скількістю віршам Льопе де Веґи) і врешті монархіст. Мабуть не потрібуємо додавати, що монархісти це люди, що недолюблюють республиканців.

Я був гостем у нього, чи радше у його батька, що мав чималу віллю над морем, побіч Барсельони. Ми сиділи весь день у надморських скелях. Я смарував „моріни", проклинаючи сонце, що з палеги робило завсіди пательню, а Родріґо, як і слід поетові, лежав горілиць на піску і плів нісенітниці про красу, сірреалізм і про „неї". Їсти нам приносили — вино, устриці (бр!...), мельони, мельони, мельони...

Але скоро стало не до сірреалізму і мельонів. З першим відгомоном революційних пісень ми оба вже товклися по бруках Барсельони. Була весна і як у Тичини: сонце і голуби. Часом перепадував короткий дощ, вітер тріпотав плякатами, що обіцювали розстріл, а калабані на тротуарах відбивали весняні хмари. На вулицях паравували всевладно студенти.

Чи треба писати далі? У мого приятеля, що все жив лише чуттям, молодість узяла верх і він, обернувши на виворіт свій синій берет червоною підшевкою наверх, кричав, як і всі: „Хай живе республика!".

Я не був ніколи монархістом і не мав нічого проти цього. Але він сіпав мене за рукав і примушував також кричати. І ми пили терпке вино й дерли криком своє горло так, що він мусів долітати аж в Ескуріяль, до Їх Величности ч. 13.

Щож! Звичайно на тринацятці завсіди вривається. Бідний Альфонс! Колись, коли він був ще малим хлопчаком, його мати часто за непослух замикала до малої кімнатки в замку, з заґратованим вікном і не пускала їздити на „поні". Тоді він, знудившись розглядати прохожих, відчиняв вікно і кричав на вулицю: „Хай живе республика!". Це був надто великий скандал — його негайно випускали. (Автентичне!) Тепер, коли студенти підсвистують йому під вікнами Марселієзу, він напевне затикає вуха пів фунтом вати!...

Ми ганяли вулицями й біля полудня були такі змучені, що щоб трохи відпочати, Родріґо запропонував піти на бій биків. Ми захопили „таксі" й за десять хвилин уже сиділи в цирку. Ентузіязм був неможливий. Мій приятель розяснив мені, що Кабалерос це один із найкращих тореадорів Еспанії і любимець барсельонців.

Це був справді прекрасний драбуга, з рухами кота і аристократа. Він вийшов на арену, потрясаючи замість звичайної червоної плахти — червоною республиканською хоругвою в жовті та фіолетні смужки. Вибіг бик і люди дуріли: у нього поміж рогами красувалася золочена, тектурова корона...

...І коли бик лежав пробитий республиканською шпадою, переможця закидано квітами капелюхами та помаранчами. Я сам підбив йому помаранчею око...

Зігріті та захоплені враженнями, розложились ми на терасі каварні, заливаючись холодною сітроналою. Часом чути було стріли, але вони гинули серед загального крику. Побіч нас раз-у-раз проїздили офіцери й королівські ґвардійці. На їх шоломах красувалися республиканські барви, а зірвані королівські емблеми теліпались на кінських хвостах..

Ви не знаєте еспанців! У крамницях цілої Барсельони не було вже ніодного квіту і військо закидувано всім, що під руки попало, я ледви здержав Родріґа, щоб він не пустив на ґвардейців сифона з водою. Він тим сильніше виладовував свій запал криком. Я ніколи не повірив би, що одно слово „республика" можна викрикнути на стільки ріжноманітних способів!

Як бачите, він був у вершка захоплення. Трохи винен я, що він повернув до дому дещо посоловілий і без попереднього ентузіязму. Зовсім не через біль горла. Ні, він міг би ще з пів години кричати. Винен у цьому — кажу, — я, що не будучи еспанцем, був більш відпорний на заразливі бацилі революційного захоплення і дивився критичніше на події. А було це так:

— Слухай — сказав я якось. — Якої республики властиво ви хочете?

— А нехай мою дівчину до Буенос-Айрес продадуть, коли я хоч трохи розумію, про що тобі йде! Республика — ну, республика. Короля нема і кожен може...

— Е, ні — перебив я. — Є республика і республика. Є багато республик. Ти надто недосвідчений у цих справах. Власне тому, що в республиці кожен почувається вільний, кожен хоче зробити її на свій лад. Отже питаю, якої республики ти хочеш: консервативно-конституційної? Республиканськo-поміркованої? Радикальної? Демократичної? А може соціялістично-реформі-

Два документи Ватикану в справі пацифікації.

В жовтні м. р. Епископат греко-католицької Галицької Провінції за підписами митроп. Шептицького, епископів-ординаріїв Хомишина та Коцилов ського й епископів Бучка, Будки, Лакоти і Лятишевського вніс обширний меморіял до Апостольської Столиці в справі переводжуваної тоді пацифікації у Східній Галичині з наведенням подрібних фактів з датами й назвами місцевостей та пошкодованих осіб, передовсім греко-кат. священиків. Як відомо, цей меморіял зробив у ватиканських кругах величезне враження, а його відпис дістався опісля в руки Секретаріяту Ліги Націй в Женеві. На цей меморіял прийшла відповідь з Ватикану на руки екселенції митроп. Андрея Шептицького, котру опубліковано в останніх „Львівських Архієпархіяльних Відомостях", річник XLIV/44, з 1. березня 1931, звідки її передруковуємо. Оригінал першого документу писаний в мові латинській, другого в мові італійській, яких дословні переклади подаємо.

I.

Державний Секретаріят Його Святости.

Ч. 3519/30. З Ватикану, дня 2. листопада 1930.

Високопреосвященний Отче!

Спішу повідомити Вас, що до Святішого Отця надійшов учора лист, який Ваше Преосвященство враз з іншими українськими Епископами вислали дня 21. жовтня щойно минулого місяця.

Отже Святіший Отець дав мені поручення, щоб я Вам подав до відома, що Він з пильною увагою духа і зі щирим смутком прочитав вісти, одержані від українського Епископату, а то потверджені ще й з інших сторін. Крім цього Його Святість жагуче бажає через мене запевнити Ваше Преосвященство і Ваших Товаришів в Епископаті, що Апостольський Престол не занедбає, а з найвищим зусиллям буде старатися інтервеніювати за правду і справедливість.

Повідомляючи Вас про це, користаю з нагоди, щоб виявити почування моєї найвищої для Вас пошани, з якими остаю

Вашому Преосвященству
вповні відданий
Е. Кард. **Пачеллі.**

II.

Св. Конгрегація для Східньої Церкви.
Протокол ч. 604/30

Рим, дня 2. листопада 1930.

Високопреосвященний Отче!

Зі смутком довідалася Св. Конгрегація про болючі переживання, які в минулих днях пригнобили серце Вашого Преосвященства і Ваших Преподобних Співбратів.

Можу запевнити як Ваше Преосвященство, так і інших Епископів Галичини, що Св. Конгрегація ціла, від мене аж до останнього, лучиться з Вашим болем, в особливо приєднюється до молитви з довірям, що Господь скоро увінчає наше добре діло, яке — особливо в тих обставинах — Св. Конгрегація старається і буде старатися зробити і не перестане пробувати жадної дороги, щоб можна було зарадити лихові в найкращий спосіб.

Тимчасом прошу Бога, щоб подав Вам всяку благодать і потіху, і з почуванням глибокої пошани заявляюся

Вашого Преосвященства повний прихильности як брат
А. Кард. Сінчеро, Секретар.
Г. І. Чіконяні, Ассесор.

Повищі оба документи подаємо так, як їх оголошено офіціяльно у „Львівських Архієпархіяльних Відомостях", де подано також текст оригіналів. При цій нагоді пригадуємо, що цілий наш підписаний на меморіялі Епископат видав тоді (в жовтні м. р.) в літургічній старославянській мові окрему трогаючу молитву з давніх часів „Во время всенароднія скорби", котру священики у всіх церквах Галицької Провінції відчитували голосно разом з вірними після Служби Божої в неділі і свята. Той самий Епископат видав рівнож з приводу пацифікації спільний пастирський лист до всіх вірних греко-кат. Галицької Провінції з дорученням для священиків відчитати його публично в церкві. Цей пастирський лист львівська цензура сконфіскувала й забрала цілий наклад і він, очевидно, не дійшов до тих, для кого був призначений. Про цю конфіскату знав і тодішній премієр Пілсудський, про що свого часу була окрема згадка в офіціяльному комунікаті ПАТ-а.

З подвигів одного учителя.

Апель до пана куратора шкільної округи у Львові.

Пане Кураторе! Минулої осени попереношено зпоміж нашого народу щонайкращі учительські сили, і то такі, що в школі працювали, а дітьми по батьківському поводилися, а старшим в неодному ділі щиро порадили. На їх місце дали нам таких, що не знають української мови і не люблять нашого народу, або залишили таких, що повинні за кратками сидіти, а не ломити душі наших дітей.

Таке є й у нашому селі Гусному Вижному пов. Турка, яке — кажуть — людьми й Богом забуте. Село на границі повіту і краю, далеко в Карпатах, не тільки, що терпить через лихі і недоступні дороги та недостачу життєвих засобів, але воно позбавлене ще того одного світляного вогника, яким в тім випадку повинна бути школа й учитель. Правда, у нас є школа, а в ній є учитель, але краще, аби його не було. Є в нас від довшого часу учителем Ян Кульчицкі, що перед 10 роками називався Іван Кульчицький. Ця людина, замість наші діти просвічати, отуманює їх, а замість бути людям щирим дорадником, стала їх лютим ворогом. При останніх виборах до сойму розшибався за виборчу листу ч. 1., а що люди пішли за голосом совісти і майже всі голосували на українську листу, то він пімстився так, що спровокував варту по 25 людей на ніч у найгіршу зимову пору. Де може, то підюджує проти людей поліцію чи граничну сторожу, а як воно в практиці виглядає, всі ми селяни знаємо. Хтось би подумав, що наш „просвітитель" по душі пішов на службу панам. Де там! Він, як декількох йому подібних учителів (уже в „Ділі" були названі), хоче в той спосіб прикрити або своє неробство, або ріжні зловживання. На доказ назвемо кілька гріхів Кульчицького по імени, нехай шкільна влада знає, як він у нас „працює".

1) Як хто з людей упімнеться за свою дитину, то він має одну відповідь: „Іди до Великановича, най ти поможе. А я вас так буду вчити, аби вам кров з очей сикала".

2) Брав шкільну бляху і робив собі посудину та забрав шиби з вікон. Свідок Микола Ільницький, син Василя.

3) Від Миколи Різака взяв 5 курок, 3 сотн. бульби і 25 кг. жита за те, щоби не виказувати дитини на кару.

4) Людям замість людської мови відповідає гавканням як собака та називає бандитами і т. п. Свідок Данько Смуток.

5) Селянку Марію Яцик побив до крови за те, що пішла впімнутися, за що побив її внучку.

6) Коли діти приходять до школи, то мусять наперед погодувати й напоїти його худобу та бавити його діти. 12 свідків: Олекса Коковник, Ількo Федько, Михайло Комарницький і ін.

7) В 1929 році пофальшував підписи членів ради шкільної місцевої, коли вішло про його номінацію. А хоч ми жалувалися у влади, то це нічого не помогло. Свідки: Стеґура Василь, Чопик Василь, Іван Лемко й ін.

Не говоримо тут про виховання дітей у школі.

Питаємося, Пане Кураторе! Чи це згідне з добром школи? Нам відомо, що влада попереносила учителів, які були ввічливі дітям і громаді — а можеб Ви так нагородили нашого заслуженого п. Кульчицького і перенесли його під Кельце? Там люди може й навчилиб його, як має їх шанувати.

Ми шануємо, але таких, що нас шанують.

Громадяни Гусного

50-ліття наукової праці.

Е. Січинський, дослідник нашої старовини.

Цими днями припадають досить рідкі роковини одного із наших учених, зовсім невідомого ширшому загалові, незвичайно скромного — проф. Евфимія Січинського, що доживши до 72-го року життя і досі не перестав працювати в Українській Академії Наук у Києві.

Народився він 15. жовтня 1859 р. в с. Мазниках Лятичівського повіту на Поділлю. Скінчивши першим учнем Подільську Семинарію, вступив до Київської Академії, а відтак став учителем у м. Бахмуті на Запоріжжі. У перших роках 90-их років переїхав до Камінця Подільського.

Першу свою наукову розвідку написав ще учнем 6-ої кляси Подільської Семинарії і вона була надрукована в часописі „Подольскій Листок" в Камянці дня 19. травня (1. червня), 1881 р. Ще як студент Академії, присвятив себе історії та археольоґії Поділля. Був співробітником проф. Володимира Антоновича, з яким зробив цілу низку археольоґічних розкопок. Співпрацював у ріжних наукових періодичних і неперіодичних виданнях, присвячених історії, археольоґії, етнографії та історії мистецтва.

У Камянці заснував Подільське Історично-Археольоґічне Товариство і був постійно головою цього Товариства та редактором „Трудів" товариства (вийшло 20 томів). Заснував перший на Поділлі Історично-Археольоґічний Музей. Великі колекції Музею з укр. архітектури, малярства, різьби, археольоґії, етнографії та спеціяльний відділ історії міста Камянця, зібрані виключно завдяки його енерґії.

Як громадський діяч, був одним із перших на Поділлі, орґанізатором і пропаґатором українського культурного і просвітнього руху. Від 1901 р. член т. зв. Старої української громади на Поділлі. По революції 1905 р. разом з лікарем К. Солухою дав почин до масового просвітнього руху на Поділлі. Постійно переслідуваний за цю працю світською і духовною царською владою, міг утриматися на свому становищі у Камянці лише завдяки повазі своїх наукових праць.

Е. Січинський брав постійну участь в Археольоґічних зїздах, що відбувалися в Росії та на Україні. З 1899 р. дійсний член Наукового Товариства імени Шевченка у Львові, пізніше — Українського Наукового Товариства в Києві. Член комісій Української Академії Наук. В 1918 р. обраний професором Українського Університету в Камянці на катедрі археольоґії та історії Поділля, де читав лекції до 1926 року (від р. 1920 Інститут Народньої Освіти).

Не зважаючи на своїх 72 роки, невтомно працює над історією Поділля, друкуючи свої розвідки і статті у працях Української Академії Наук та інших наукових виданнях.

Його головніші наукові праці (рос.): „Историческія свѣдѣнія о приходах и церквах Подольской епархіи", 1895; „Приходы и церкви Подольской епархіи", 1901 — обидві праці розміром в 1750 ст. друку складають цілу енциклопедію Поділля з ґеограф., історичн. і етнографічними відомостями про кожне поселення, село, містечко й місто Поділля.

Історичні розвідки про особливо цінні будови на Поділлю, велика монографія про Камянець-Подільський „Археологическая карта Подольской губ.". Перші в науковій літературі розвідки про українську деревляну архітектуру „Матеріали для исторіи цеховъ въ Подоліи". „Опись старопечатныхъ книгъ Музея Подольск. Ист.-Археол. Общества" і „Опись предметовъ старины" того самого музею. Розвідки і статті з українського мистецтва і культури: про ця Троянки (1899 р.), архітектуру, мальовила В. Тропініна (1907), нове монументальне малярство в українському стилі (1907), іконографію І. Гор-

стичної, соціялістично-синдикалістичної або революційної? Не забуть і про пролєтарську. З диктатурою і без. А Катальонія? Федерація? Незалежність? Автономія. Або...

— Досить крикнув Родріґо, — досить. А то вилізу на ліхтарню і кричатиму: „Хай живе король!"

Я зробив вираз невинного. Ми встали й подались до дому. Був прегарний весняний вечір. Ми курили папіроски і танцювали по вулицях.

— А всеж — сказав по якомусь часі Родріґо, — я цікавий, яку Еспанію ти волів би. Монархістичну, чи республиканську?

Я засміявся.

— Ми, чужинці, маємо досить власних клопотів на голові. А коли ми й кричимо „Хай живе Еспанія" — ми ніколи не думаємо ні про короля, ні про республику. Для нас Еспанія є завсіди лиш країною Дон-Кіхота й Веляскеза, країною мельопів, тореадорів і темпераментних дівчат з чорними очима й білими зубами. Бодай таке враження маю я.

Родріґо стиснув мені руку.

— Так, — сказав він. — Біс бери одно чи друге, це не важне. Важне Еспанія, велика і сильна. Хай живе Еспанія!

— — — — — — — — —

Рівночасно коли Альфонс XIII-ий, притуливши обличчя до шиби вікна в експресі, що віз його з Марсилї до Парижа, — дивився беглуздо в темінь ночі, директор Голівуду, високий мущина з руками ґавчо, ходив великими кроками по кімнаті й через дим циґара диктував свому секретареві телеграму:

— Експрес, каблем Альфонс XIII., вул. Ріволі Париж. Просимо до Голівуду. Головна роля фільма: Останній король Бурбонів. 5.000 долярів денно.

Республиканська Еспанія відсвяткувала масові...

ленка (1911), друкарство на Поділлю (1903) та інш. З літературних творів — оповідання „У велиководню ніч" (Кам. Под. 1907). З останніх статечичних праць: „Передісторія Поділля", „Стародруки Камянецького Історично-Археольогічного Музею", „Вплив візантійсько-атонської архітектури на будівництво мурованих церков на Поділлю", „Оборонні замки Західнього Поділля XIV—XVII. ст.", „Нарисв з історії Поділля". Остання праця — це загальна історія Поділля в кількох томах з численними ілюстраціями, старими ґравюрами, плянами, схемами, мапами і фотографіями. Дотепер вийшла І-ша частипа: інші частини ждуть своєї черги.

—o—

З життя української еміґрації.

Шевченківське свято в українській гімназії у Ржевніце (Чехословаччина).

В дні 14. травня ц. р. в Ржевніце, недалеко Праги, де міститься українська гімназія для дітей еміґрантів, відбулася святочна академія, присвячена 70-тим роковинам смерти Тараса Шевченка. Програма академії була остільки багата й ріжноманітна, що хто сподівався лише поважних, офіційних промов та рефератів, той був приємно розчарований: поза цим присутні прослухали прекрасний концерт з деклямаціями в двох одмінах і навіть коротенську виставу: „Вечорниці" Ніщинського. Гімназія достойно вшанувала великого поета, а разом з тим блискуче виявила, що й на чужині, в найтяжчих обставинах, „не вмірає душа наша", й геній українського народу виявляється пишно й могутньо в його дітях, закинутих лихою долею далеко від Рідного Краю.

Всю програму виконали виключно учні. А програма була нелегка й варта того, щоб її відзначити в пресі. Лише вступне слово належало директорові гімназії (І. Кобизський), а далі слухачі зі зворушенням чули, нпр., промови на такі теми: „Чому славимо Шевченка?" (уч-ця 7. кл. І. Темешкова, мовою українською), „Короткий життєпис" (уч-ця ІІ. кл., М. Савкова, мовою чеською). Багата й цікава деклямаційна частина: „До Основяненка" (уч-ця 8. кл. М. Підмалівська), „Посланіє" (уч-ця З. Хлюрівна); далі деклямація поезій Шевченка в мовах славянських (білоруській, болгарській, чеській, польській, руській) і не-славянських народів (англійській, французькій, німецькій), а також — мовою есперанто.

Вокальна частина була не менш цікава: соло, дуети, хори („Ой, одна я, одна", муз. Лисенка, вик. уч-ця З. Хлюрівна; „Вечоріє і темніє", муз. Степового, вик. уч-ці М. Підмалівська й З. Хлюрівна). Пречудово співав гімназійний мішаний хор такі річи: „Заповіт", муз. Стеценка, „Сонце заходить", муз. Роздольського; чудесно зіграна гімназійна орхестра виконала такі пісні: „Ой, у полі жито", „Ніч яка, Господи", „Там, де Янтра", „Стоїть гора високая", „Зійшов місяць".

Але вершком вокальної частини свята було виконання такої тяжкої і відповідальної річи, як „Вечорниці" П. Ніщинського, де діти виявили вповні не лише свої голосові можливости, але й багатонадійні артистичні здібности. Нам відомо, з яким завзяттям, але разом і з острахом взявся до вивчення цього геніяльного образка дириґент, п. А. Яковенко, але праця його не пішла на марне. Запрошений спеціяльно для артистичної обробки „Вечорниць" колишній співробітник у режисурі М. К. Садовського, п. М. Миленко, приклав усіх зусиль і режисерського таланту, щоб цей прегарний образок у виконанні гімназіяльних учнів виглядав з аматорської сцени, як зі сцени правдивого театру. І справді, глядачі дістали цілковиту ілюзію цього. „Не убожіє українська земля талантами", — говорилося в публиці, — одні відходять, другі ростуть на зміну".

Свято вдалося якнайкраще й мало не тільки моральний, але й матеріяльний успіх, не вважаючи на те, що вступ був вільний і плата складалася з добровільних датків. Приємно зазначити й те, що по святі не було танців, як це часто трапляється через малу свідомість упорядчиків по інших місцевостях. Крім еміґрантів-українців на свято прийшло багато чехів місцевих і з околиць. З тих гарячих поляк, що їх приносили ці чужі нам люди, видно було, яке сильне вражіння справило на них мистецьке виконання такої тяжкої програми нашим молодим доростом і гімназіяльною малечею. **Присутній.**

—o—

З волинської хроніки.

Перший балет. Дня 31. травня і 1. червня відбувся в Луцьку в міському театрі перший український дитячий балет, у якому взяли участь учні й учениці п. Щигла-Козака, діти від 4 літ.

Таємниця комуніста. В осені м. року був арештований член центрального комітету КПЗУ у Львові Степан Бойко. Після того Бойко мабуть утік по дорозі до вязниці. Досі про нього не було ні слиху ні диху. Але ось цими днями виплив зі Стира біля Луцька якийсь труп з зігнилими кінчинами й обличчям. Кажуть, що поліція пізнала в ньому втікача Бойка, а секція трупа встановила, що Бойко утопився.

Голодівка в луцькій вязниці. В луцькій вязниці біля семи днів тривала голодівка політичних вязнів і врешті заломалася. Причиною голодівки було те, що деякі вязні сидять більше року, не маючи ще акту обвинувачення.

Вибори. В попередній міській раді м. Олики, луцького повіту, був усього один радний поляк. Після того вибрали раду, в якій найшлася польська більшість, — як скрізь у всіх самоуправних установах на Волині. Проти тих виборів запротестували українці і жиди і видно мали аж надто причин, бо влада протест затвердила й вибори уневажнила. Цікаво, якими будуть слідуючі вибори.

Ривалізація польських установ. На „окультурення" Волині від довшого часу є два погляди: санаційний і ендецький. В залежности від цих поглядів і польське вчительство на Волині (українці — непомітні одиниці) ділиться на два такі самі табори. Одні належать до „Союзу вчителів народніх шкіл волинського воєвідства", а другі до „Католицького союзу вчителів народніх шкіл". Кожний з цих союзів хоче захопити монополь культурної діяльности на Волині. Звідси і боротьба, перегляд сил і підготовування до „останнього рішучого бою". З цією метою обидва союзи відбували свої зїзди в тому самому Рівному і в тих самих днях 24. і 25. травня.

Скарги православних. Вища церковна влада православної церкви вдруге звернулася до міністра освіти зі скаргою на тих керманичів і вчителів народніх шкіл на Волині, які змушують православних дітей ходити до костела, пропускати навчання своєї релігії, молитися в школі по польськи і т. д.

Арешт Пилипенка. З розпорядження влади б. православного священика, тепер ксьондза, Пилипенка арештовано в парохії Цехів на Горохівщині й посаджено до вязниці. Пилипенкові закидають не більше, не менше, як фальшування метрикальних документів та біґамічні шлюби за... добрий могорич. Це, після афери Барченка, другий поважний скандал.

„Сучасна умова". „Українська Нива" повідомляє, а поголоски додають, що п. Петриківський заявив Раді „Просвіти", що прийме головування в „Просвіті" під умовою, що Рада публично якимось способом заманіфестує „льояльність", наладнає „контакт" з „Рідною Хатою" та „Українською Нивою".

Панахида по С. Петлюрі. В неділю 24. травня в Луцьку у брацькій церкві була відслужена панахида по бл. п. С. Петлюрі. На панахиду зібралося все українське громадянство Луцька без ріжниці політичних поглядів. Були й представники польської влади, як воєвода Юзефський і і.

Пожертва Ч. Добровольського. Бл. п. Чеслав Добровольський, памяті якого була присвячена в „Ділі" посмертна згадка, завішав віддати понад сто книжок своєї бібліотеки українській гімназії і біля 60 книжок луцькій „Просвіті".

—o—

ПІДВОДНИМ ЧОВНОМ ДО ПІВН. БІГУНА.

Із Ню-Льондону повідомляють, що підводне човно „Навтілюс", яким Вілкінс хоче плисти до Північного бігуна, вже готове до І. части подорожі Атлянтиком. Човно забирає зі собою 10 ґальонів пальних матеріялів і 300 ґальонів оливи.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. ЧЕРВНЯ 1931.

Д-Р МИКОЛА АНДРУСЯК. 4)

Іван Могильницький.

(З приводу 100-ліття його смерти.)

(Докінчення).

Ріжні праці. — Письменник як людина. — Жаль за ним.

Ця низка передруків свідчить про їх велику актуальність. Вони захоплювали пізніших галицьких діячів і письменників як Осипа Лозинського, Маркіяна Шашкевича, Антона Петрушевича й інших. Повний текст „Відомости" відтворив на основі рукописного чорняка проф. М. Возняк у 1910 р.

Самуж граматику скінчив Могильницький вже з кінцем квітня 1823 р.; жаль, що вона у свій час не появилася. Бо хоч була вона написана не зовсім чистою українською мовою, а перехідною від народньої до церковно-славянської, то все таки сам факт його погляду про окремішність нашої мови від російської багато причинився би до зміцнення нашої національної свідомости. Серед гал. народовців 50-их рр. жила традиція про Могильницького, як про прихильника народньої мови; бачучи, що всі змагання ввести вчену книжну (церковно-славянську) мову в життя даремні, сам почав писати простонародну граматику. Та імовірно бачив він деякі недомагання в своїй граматиці, бо не дозволив ні за свого життя, ні по смерти її вживати.

Два рукописні примірники цього твору Могильницького п. з. „Граматыка языка Славено-руского" переховалися до наших часів і зберігаються в „Укр. Нац. Музею". На основі тих рукописів зладив акад. М. Возняк текст, який видало Наук. Т-во ім. Шевченка в 1910 р.

З дрібніших праць І. Могильницького слід згадати про Спис перемиських єпископів, який зладив він разом з Іваном Лаврівським.

Могильницький брав також участь у зладженні меморіялів митрополита Левицького до уряду в справі галицького релігійного фонду з 1825 р. та в питанні, чи в східній церкві слід вибирати єпископів й архимандритів тільки з посеред черців з 1830 р.

Цікаві є критичні замітки Могильницького на нові видання з того часу, з яких дещо переховалося до наших часів в рукописах. Вони опубліковані по части в 104-ім томі „Записок Наук. Т-ва ім. Шевченка" акад. М. Возняком.

Для доповнення огляду діяльности цього невсипучого ідейного крилошанина, зразкового священика й громадянина та як на ті часи визначного письменника й церковного політика, слід згадати про його родинне життя. Разом зі своєю дружиною дав він докази великої жертвенности для загального добра. Будучи бездітними, приймали Могильницькі у свій дім на виховання сироти-дівчата по далеких свояках, вінували їх та віддавали заміж за укінчених богословів.

Повний запалу до праці й саможертви помер Могильницький у 54-ім році життя 24. червня 1831 р. на холеру, що шаліла тоді в Галичині й позбавила саму тільки перемиську епархію 70 священиків. Митр. Левицький писав зі Львова, 27. червня 1831 р. до еп. Снігурського, що він з жалем і болем вичитав у листі останнього з 24. б. м. вістку про смерть о. кустоса Могильницького. „Втрата цього мужа — писав далі — не тільки для перемиської діецезії, але взагалі для цілого нашого обряду є незабутньою". Від себе додам, що смерть Могильницького болючо відбилася на діяльности „Руської Трійці", до якої неприхильно ставився митрополит, після смерти Могильницького під впливом інших людей.

Перед своєю смертю записав Могильницький каменицю в Перемишлі в Ринку під ч. 2, де мешкав, гр.-кат. капітулі на щорічну стипендію по 12 зл. для 15 бідних учеників перемиської гімназії синів і сиріт по священиках, але застеріг досмертне користання для своєї жінки та її матери. Також його жінка, що небавком умерла, записала на фонд для сиріт і вдів по українських священиках перемиської епархії 800 дукатів. Залишив Могильницький капітулі свою бібліотеку, про яку висловлювався митрополит, що є в ній „рідкі й важні твори". Її впорядкував і списав з доручення еп. Снігурського Осип Лозинський.

Іван Могильницький зі своєю вченістю та народньою свідомістю різко відбивав від загалу нашого тодішнього духовенства. Вже сам факт, що він писав по українськи, багато вивищує його понад окруження. Яке було тоді наше духовенство при капітулах, можна собі уявити з одного місця в листі митр. Левицького до еп. Снігурського. Місяць після смерти Могильницького посилав митрополит єпископові текст молитви на час холери й виправдувався, чому в латинській мові, „бо руське переписування довшого часу вимагало би й нема кому його зладити". Очевидно, листування й буденна мова нашого духовенства в той час були польські.

Відчули сучасники втрату його й невідомий автор (по думці О. Лозинського — О. Левицький) написав елеґійний вірш на смерть Могильницького. Добрим словом згадували його память на зїзді руських учених в 1848 р. Я. Головацький та О. Левицький, зі захопленням відозвався про нього на сторінках „Нов. Галичанина" в 1889 р. Ю. Желехівський, подаючи його життєпис галицькій суспільности.

Після того аж до останніх днів постать Могильницького звертала на себе увагу наукових робітників і загрівала їх до праці, якою переповнене було все його життя, а широкі кола громадянства про нього забули. Хайже ці рядки пригадають нашому громадянству цього великого громадянина з перед сто літ.

—o—

ОСТАННІ ВІСТИ

РОЗВЯЗАННЯ М. РАДИ В КОЛОМИЇ.

2 червня розвязали міську раду в Коломиї та рескриптом станиславівського воєвідства з 30. травня покликали нову тимчасову управу міста з урядовим комісарем Менжинським, ем. майором із Тернополя. В склад прибічної ради війшли майже зовсім нові люди. Змінили теж склад маґістрату; з давних членів остав лише бурмістр Заремба та віцебурмістр Функенштайн. Причин розвязання м. ради офіціяльно не подали. Новий урядовий комісар уже перейняв урядування.

НАПАД НА ГРОШ. ЛИСТАРЯ.

ПАТ повідомляє: Дня 2. червня на коропецьких полях (пов. Бучач) 3 озброєних і замаскованих бандитів напало на листаря, обезсилили його та забрали почту й 6.000 зол. Поліція веде слідство.

БУРІ І ГРОМИ.

В Угринківцях (пов. Заліщики) була злива з градом і знищила 400 морг. жита, 150 морг. кукурудзи, 4 морги тютюну, 150 морг. цукр. буряків. Школи є на 40.000 зол. — Над барановецьким повітом перейшла хуртовина з градом. У с. Білоліся, Чишева, Язьвини й Білі Луги зовсім знищена озимина й весн. засіви. В городиській громаді хмаролім ушкодив дороги, поробив ями на 2 м. глибокі. Ріка Сервеч (городиська гром.) ушкодила міст і греблю біля с. Кісілів. У с. Микуличі град величини курячого яйця знищив засіви в тім селі й сусідних селах новгородського повіту.

НІЧНА СТРІЛЯНИНА.

У Львові на вул. Шайнохи прийшло в ночі 2. червня до бійки та стрілянини між цивільними і підстаршинами 19. п. п. В авантюру вмішалася поліція й військове поготівля з пл. Св. Духа. Двох підстаршин капітан приказав відпровадити на гол. стражницю при пл. Св. Духа. Військова влада веде слідство.

ШОФЕРАМ У ВАРШАВІ ВИПОВІЛИ СЛУЖБУ.

У Варшаві власники таксівок і автобусів виповіли всім шоферам службу з днем 1. червня. Так від 15 червня шофери втратять службу. Є це в звязку із задуманим страйком, що має почнатися 1. липня.

СТРАЙК КІН У ВАРШАВІ.

Від 1. червня зачинені у Варшаві всі кіна, крім міського. Причина: конфлікт із маґістратом за податкові полекші. Службовикам своїм управи кін вимовили службу ще 15. травня, тому вони вже не дістали платні. Тому, що міське кіно не страйкує, згідно з ухвалою союзу фільмових промисловців, грозить йому відібрання фільмів на цілий рік.

ПОЛІЦІЇ ЗВЕРНУТЬ 10 ПРОЦ.

Потверджуються чутки про те, що поліції звернуть 10 проц. додатку, потрученого на основі ухвали ради мін.

ВИБОРИ В РУМУНІЇ

З перших вислідів виборів у Румунії виходить, що уряд здобув велику більшість. Листи урядової нац. унії здобули 65 проц. голосів. Найсильніше більшість уряд. партій зазначилася в бувш. королівстві та Бесарабії. З черги найбільше голосів дістала нац. селянська партія, що здобула перевагу в деяких округах Трансильванії, та більшість округів б. королівства дала тій партії ледви 10 проц. гол. Ліберальна фракція Братіяну здобула деякий успіх, матиме мабуть 6 мандатів. Партія Авереску одержала 2 проц. голосів, тож матиме 1 мандат.

ДИМІСІЯ КАБІНЕТУ ЛЯВАЛЯ.

13. червня президент Думерг передасть владу Думерові. Є звичай, що кабінет зараз зголошує димісію новому президентові. Сподіються, що Думер поручить Лявалеві створити новий уряд. В палаті депутованих кажуть, що Бріян не остане на становищі міністра закорд. справ навіть до 13. червня. Є це нібито в звязку з ост. німецькими посуненнями, манифестаціями Штальгельму в Бресляві, домаганнями мораторії та ревізії Йонгового пляну, якого домагатимуться Брінінг і Курціюс у Льондоні.

—o—

НОВИНКИ

— **Позір, Бережанщина!** Ювилейне свято 35-літньої роковини Епископства Ексц. Митрополита Андрея гр. Шептицького відбудеться в Бережанах дня 7. червня ц. р. — Ексц. Митрополит заповів приїзд до Бережан в неділю дня 7. червня ц. р. в год. 5-ій попол. Тому всі процесії повинні явитися піп до пятої в ринку, щоб можна уставити їх на означеному місці. 1—5

— **Іспит зрілости в дівочій гімназії** „Рідної Школи" з правом прилюдности в Тернополі відбувся під проводом візитатора Кураторії Л. Ш. О. п. Пайонка в днях 27, 28. і 29. травня ц. р. Іспити зложили: 1. Берестецька Анна, 2. Брезіцька Ярослава, 3. Ванкевич Софія, 4. Кметь Мирослава, 5. Ляся Олена, 6. Лугова Степанія, 7. Медвідь Теодозія, 8. Мицко Марія, 9. Поліщук Ольга, 10. Руда Евгенія, 11. Скородень Володимира, 12) Хабін Марія, 13. Чижевська Ольга. — При письменім іспиті репробували 2, а при устнім 3 абітурієнтки — **Управа гімназії.** 2157

— **Епископ канадійських українців у Львові.** Преосв. Василь Ладика, епископ канадійських греко-кат. українців, прибув у часі Зелених Свят з Риму до Львова і загостив до монастиря оо. Василіян. В найближчих днях еп. Ладика відвідає наших владик у Львові і на провінції.

— **Дня 9. червня 1931 р.** відбудеться в Коломиї в салі Щадничої Каси концерт оперового співака Мих. Голинського при співучасти проф. Н. Ніжанковського. Початок в 8-ій год. вечором.

— **Академія в честь Митр. Шептицького у Львові.** Святочна академія в честь Митрополита Андрея Шептицького відбудеться заходом українського громадянства у Львові дня 7. червня ц. р. (неділя) в год. 12-ій вполудне в салі великого міського театру. У програмі свята є м. ін. промови Преосв. д-ра І. Бучка та посла М. Галущинського, кантата В. Барвінського і виступи хорів. Точна програма на афішах.

— **Премієра „Мазепи".** В середу 3. ц. м. відбудеться у великому міському театрі у Львові премієра опери Чайковського „Мазепа" в такій обсаді: п-і Гофманова і Валевська, п-ове Ворх (Мазепа), Ужейко (Кочубей), Романовський, Вісневський і Ловчинський. Диригує п. Зуна, режисер дир. Залеський, декорації і костюми (зовсім нові) на основі проектів п. Ярошкого. Балетові вставки укладу п. Статкевича. Лібретто „Мазепи" написав брат композитора Чайковського на основі відомої поеми Пушкіна. Перед останнім актом відіграє орхестра за куртиною преґарну музичну поему Чайковського „Битва під Полтавою".

— **Повітове Просвітнє Свято в Тернополі.** Філія „Просвіти" в Тернополі уладжує з нагоди 55-літних роковин свого заснування Повітове Просвітнє Свято, яке відбудеться 7. червня 1931 із такою програмою: год. 9.30 Служба Божа в монастирській церкві, похід бандерій вулицями міста, Святочна Академія із промовою проф. Галущинського, привітами делеґатів, виступами хорів з Тернопільщини, орхестри та з декламаціями. З нагоди того свята кіно „Поділля" висвітлить фільму „Тарас Шевченко".

— **Польська книжка про українців.** У Варшаві вийшла книжка М. Фелінського „Українці в Польсце одродзоней", в якій автор намагається „обективно" доказати, що українському народові під Польщею живеться як у Бога за дверми.

— **З українського життя на Буковині.** Дня 24. травня черновецький гурток студенток „Чорноморе" уладив свято в честь Івана Франка. Вступне слово виголосила І. Левинська, реферат С. Іваницька, декламували В. Тащук і С. Хортик, співала І. Григорій, після чого хор виконав кілька пісень. — Дня 31. травня в черновецькім „Народнім Домі" відбулась святочна академія в память Федьковича, Воробкевича і Ярошинської.

— **Жертви громів.** У Самбірщині лютувала 1. червня хуртовина, яка заподіяла великі шкоди. На пасовищі в Сільці грім убив 8-літнього Ів. Соботницького. В Вязовій грім ударив у хату Максима Кишки та вбив господаря і його двох синів: 17-літнього Адама і 13-літнього Стефана. В тім самім селі підчас хуртовини потонув 6-літній Мих. Колодій.

— **З постійної хроніки.** В Хомяківці, пов. Коломия, господар Францішек Санойца посварився з парубком Каролем Вінкельбанером і стріляв до нього з револьвера. Куля спинилась у легенях і життю цього парубка грозить небезпека. Санойцу арештували.

— **Заворушення серед безробітних у Познанщині.** В місті Тремешні в Познанщині була велика сутичка між безробітними і поліцією. Поліція стріляла до безробітних і ранила 7 осіб, а того 2 особи ранені смертельно.

— **Знов самовбивство банкира.** На залізничім шляху Битом—Гливичі скочив під поїзд директор банку в Битомі Хмелюс. У замкненім листі писав він, що його банк стоїть напередодні банкротства і тому він рішився покинути цей збанкротований світ.

— **Смерть від грому.** На полі коло села Сербівки грім убив Емілію Нарош і її 16-літню дочку. Підчас бурі вони, втікаючи з поля, скрилися під дерево, в яке вдарив грім.

— **Пропав міністр.** В румунських політичних кругах викликала сензацію вістка, що міністр рільництва Аврелій Доблеску пропав без сліду. Вже два тижні нема його ні дома, ні в міністерстві. Поліція підозріває, що цього міністра вивезли політичні противники автомобілем і скрили десь, щоби він не брав участи в передвиборчій агітації.

— **Цікавий лист з Москви.** Російська преса за кордоном містить лист одного поляка з Москви, в якім між іншим читаємо: „В Ленінграді є 8 костелів, але вже тільки 3 священики, бо інші абс розстріляні або на Соловках. У Москві, де було 300 церков, тепер лишилось лише 45. Православні священики, які ще живуть, мусять вмирати з голоду, бо вони не мають права дістати карток на хліб чи на убрання, а хто ходить до церкви, підтримує попів, той не може дістати праці ні хліба".

— **З хроніки любовних нещасть.** В Берліні при Рижській вулиці мешкала майже 50-літня, але дуже вродлива вдова Кляра Ріхтер, яку любив 50-літній Еміль Герман. Закохана пара вже думала про шлюб і родинне щастя, але згодом Герман завважив, що темпераментна вдовичка Кляра зраджує його з одним молодим хлопцем. Це викликало в серці 50-літнього Германа таку заздрість, що він напав у ночі на зрадливу вдовичку і вбив її залізною палицею, після чого втік Бог зна куди. Син вдовиці пізною нічю вернув додому і застав у спальні труп своєї матері з розторощеною головою, в калюжі крови.

— **Свято Жанни д'Арк у Руані.** Дня 30. травня у французькім місті Руані, де перед 500 роками спалено на кострі Жанну д'Арк, відбулося величаве свято. На святі були присутні французькі міністри, англійський посол, париський архиепископ, кардинали, 78 епископів і представник Ватикану.

— **Оженився.** Б. президент Франції Думерг оженився 2. червня з панею Ґрав. Шлюбна церемонія відбулася в елізейській палаті.

— **Нові розкопки коло пірамід.** Коло египетських пірамід викопано гробницю управителя палати Фараонів Мабамніферта і співака Рімата. На стіні гробниці найшли пергаміновий тестамент Фараона.

— **Катастрофа під Ростовом.** Поїзд, що їдучи з Москви, доїзджав до Ростова, вискочив з шин і кілька возів скотилося з насипу. У катастрофі згинуло 6 осіб і 23 особи було ранених. Здогадуються, що поїзд вискочив через те, що контрреволюційні саботажисти зірвали шини.

— **Концерт В. Москвичева.** В четвер 11. ц. м. виступить зі своїм концертом у салі Муз. Т-ва ім. Лисенка відомий педаґоґ і скрипак О. Москвичів. У програму ввійдуть між іншими такі твори, як соната А-дур Цезара Франка і концерт Чайковського. Частина доходу призначена на бібліотеку Муз. Гуртка учнів Вищого Муз. Інституту ім. М. Лисенка.

— **Подяка.** Цим складаємо щиру подяку громадянам містечка Винники за щедрі датки для політичних вязнів. — **Дрогобицькі вязні.**

—o—

СПОРТ

Україна — Олд-бої Львова.

В четвер, 4. червня, розіграє І. дружина України товариські змагання з Олд-боями Львова. Змагання ці викликали серед спортового Львова велике зацікавлення з тої причини, що в дружині Олд-боїв грають бувші „звізди" ліговних дружин, які, зважаючи на упадок рівня гри львівських копунів, постановили задемонструвати перед глядачами стару львівську школу. Склад дружини Олд-боїв: Гачевський (Красіцький), Маврер, Гебартовський, Асланович, Вітковський, Смачинський, Слонецький, Гарасимович, Бач, д-р Гарбень, Нехцьол. На першого противника вибрали Олд-боі Україну, яка, не зважаючи на останні неуспіхи, у грах за містецтво має марку дружини елеґантної і комбінаційної. Початок змагань в год. 5.30 пополудні на грищі Погоні.

Легкоатлетичні змагання за мистецтво львівської округи.

В днях 31. травня і 1. червня урядив Український Спортовий Союз легкоатлетичні змагання

за мистецтво львівської округи на площі Сокола-Батька. Змагання відбулися в оба дні рано при великій спеці та при цілковитій відсутности публики. До змагань зголосилося 37 змагунів з 6 львівських клюбів: Сокола-Батька 2, Сокола-Клепарів 6, Стріли 4, Сагайдачного 4, ЖУСК 1, УССК 19 і 1 незорганізований. В цім числі 7 жінок-юніорок. Змагання відбулися окремо для юніорів, але, на жаль, було їх усього 11, бо не всі шкільні кружки розуміють вагу змагань.

Жіночі конкуренції.

Перегбіги 60 м.: 1. Соколовська Ліда (Стріла) 9.3 перед Дмоховською (Стріла), 2. Дацько (Стріла) 9.7 перед Несторівною (Сокіл-Клепарів). Стартувало 4. Всі юніорки.

Мет диском: Стає 3. 1. Несторівна 22.65, 2. Соколовська 20.87.

Фінал 60 м.: 1. Соколовська 9.1, Дацько 4 кроки за нею.

Стусан кулею 3.79 кг.: Стає 3. 1. Лазорко Ірена (ЖУСК) 6.61 м., 2. Несторівна 6.46.

Скок вдовжінь: Стає 2. 1. Лазорко Ірена 4.30 м., 2. Повзанюк Марія (Стріла) 3.60. Осяг Лазорківної ліпший від офіціяльного рекорду.

Конкуренції мущин.

Перегбіги 100 м.: Стартує 8. 1. Школьник Т. (УССК) 12.2, два кроки перед Олійником (УССК), 2. Петріна Б. (УССК) 12.4, два кроки перед Гнатейком (УССК), 3. Шеретило Б. (УССК) 12.7, два кроки перед Мацюком (Сокіл-Клепарів).

100 м. юніорів: Виграв Брик (Сагайдачний) 13 сек. перед двома клюбовими товаришами Сахрином і Гавуром.

Стусан кулею сеніорів: Стає 5. 1. Круль Іван (Сокіл-Клепарів) 11.77, 2. Гнатейко 9.74, 3. Олійник 8.53. Стусан кулею обіруч: 1. Круль 21.91 (11.77+10.14), 2. Гнатейко 18.41 (9.74+8.67). Осяг Круля ліпший від йогож офіціяльного рекорду.

Стусан кулею 5 кг. юніорів: 1. Брик 11.46, 2. Нидза (Сагайдачний) 9.74.

Скок увисочінь: Стає 5. 1. і 2. Петріна і Шеретило по 1.53 м., 3. Ромах Микола (УССК) 1.42. Юніор Брик скочив 1.47 м.

Мет диском: Стає 6. 1. Круль 34.77, 2. Гнатейко 31.42, 3. Мацюк 26.87. Диском обіруч кинув Круль 62.67 (34.77+27.90); це осяг досі не нотований, а Гнатейко 57.62 (31.42+26.20). Юніори: Брик 26.54, Нидза 22.64.

Фінал 100 м.: 1. Школьник 12 с., 2. Петріна 1 крок позаду.

Біг 400 м.: 1. Березинський Юрій 59.3, 2. Гладкий Яро (УССК) 61,7.

Мет ратищем: Стає 3. 1. Війтович (УССК) 42.60 м., 2. Гнатейко 36.70 м. Юніор Сахрин кинув 33.20.

Скок удовжінь: Стає 5. 1. Петріна 5.88, 2. Гнатейко 5.28. Петріна щойно в останньому скоці показав клясу. Дуже добре запрезентувався юніор Ґавур осягом 5.59 м.

Біг 1.500 м.: Стануло 5. До мети дійшло 3. 1. Полотнюк Евген 4:46.1, 2. Сліпко Володимир 4:46.5, 3. Гладкий Яро 50 метрів позаду. Всі три з УССК-у. Перший раз від довгого часу Полотнюк перебіг Сліпка на фініші.

Розставний біг 4x100 м.: УССК у складі: Петріна, Шеретило, Рогожа Роман і Школьник без конкуренції 50,2.

Орґанізація в руках УССК-у. Неприємно вражав непорядок, який витворили судді-студенти, що другого дня мусіли йти на виклади.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 1. і 2.VI. 1931 р.: масло експортове і десерове пріма —·— зол. кільо; літра молока 23—24 сот.; літра сметани 1·60 зол.; копа яєць 3·80—4·00 зол.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Середа, 3. червня година 7·30 веч. „Мазепа“, опера Чайковського (премієра).

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):
Середа, 3. червня, година 7·30 веч. „Гальо! Гальо! Радіо Шікаго“.

Малий Міський Театр:
2—8 червня нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Він і його сестра“ (Власта Буріян, Анні Ондра).
КАСІНО: Зв. фільма „Співець гір“ (Лоренс Тибет).
КОЛЬОСЕИ: Звукова фільма „Тройка“.
ЛЕВ: Звукова фільма „Вовки та шакалі моря“. (Підводна німецько - англійська боротьба).
МАРУСЕНЬКА: Звукові фільми „Мароко“, „Гарольд, тримайся!“
ОАЗА: „Перший веселий тиждень Метро-Ґолдвин-Маєр“. (Пірати. Геть із дентистами! Нічна ескапада і т. д.)
ПАЛЯС: Звукова фільма „Мельодія щастя“ (Джанет Ґейнор).
ПАН: Звукова фільма „Жертвенна ніч“ (Перша жінка в житті мущини).
ПАСАЖ: „24-а звміна“, „Людина з блакитною душею“, звуковий додаток.
ПРОМІНЬ: „Залізна маска“ (Фербенкс).
ФАТАМОРГАНА: „Липар мадам д'Амур“ та „Пат і Патахон як герої“.
ХИМЕРА: „Чортиця з Триполісу“.
СТИЛЕВЕ: „Заборонений овоч“.
УПХА: „Ґенерал“ (Бастер Кітон) та „Ідіот“ (Льон Чаней).

Програма радіо.

Середа 3. червня 1931.

Варшава (1411,8) 18·00 Музика. **Вильно** (368,1) 12·05 Музика. **Льондон** (356,3) 12·45 Концерт. **Букарешт** (394,2) 18·30 Руминська музика. **Берлін** (419) 16·30 Концерт. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Відень** (516,4) 11·00 Капеля Гайгера. **Будапешт** (550,5) 20·30 Опереткові арії. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт.

Четвер 4. червнь 1931.

Варшава (1411,8) 13·20 Пісні, Шопен, Монюшко. **Льондон** (356,3) 12·00 Балляди. **Берлін** (419) 18·15 Концерт. **Рим** (441,2) 13·00 Радіоквінтет. **Прага** (486,2) 18·00 Німецька авдиція. **Відень** (516,4) 11·05 Концерт. **Будапешт** (550,5) 10·00 Релігійна музика. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт. **Ленінград** (1000) 15·00 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа 3. червня 1931.

12·10, 15·10, 16·30, 17·25, 23·45 Ґрамофон 13·10 Метеорольоґ. комунікат 14·50 Господарський комунікат 16·00 Програма для дітей 16·50 Радіохроніка. 17·10 „Фотографія й кінематографія як засоби шк. науки“. 17·35 Відчит. 18·00 Балетова музика. 19·00 Всячина 19·20 Рільнича скринька й біржа. 19·40 Прес рад. денник. 19·50 Опера.

Четвер 4. червня 1931.

12·10 Хор. 13·10 Метеорольогічний комунікат. 13·20, 14·00, 14·50, 15·20, 16·20 Музика. 13·40 Балачка. 15·00, 16·00 Рільничий відчит. 16·40 Програма для старших дітей та молоді. 17·45 Авдиція Товариства Опіки над Молодю. 18·15 Концерт. 19·10 Всячина. 19·30 Ґрамофон. 20·15 Легка музика. 21·30 Авдиція. 22·00 Фейлетон.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

У Дрогобичі, в Мал. Дух. Семинарі розпочалися безплатні підготовні **курси** до І. кл. давн. кл. типу й до IV кл. гум. типу. Зголошення щодня. У шк. р. 1931/32 повна скількість кляс I—VIII. і гум. паралельки при IV, V. і VI. кл. — Вступні іспити до кл. I—VIII. в днях 27—29 червня п. р. — **Ректорат.** 2152 1-2

Вписи на І. курс прив. жін. семинарії з правом прилюдности в Самборі відбуваються до 20. червня. Подання з відповідними залучниками треба вносити до визначеного речинця. — **Дирекція.** 2153

На Фонд Вдів і Сиріт зол. 15. зложив Союз Українок у Львові замість вінка на стрілецькі могили.

Дирекція учительської жіночої Семинарії СС. Василіянок у Львові (вул. Потоцького 95) подає отсим до відома, що вступні іспити на I, II, III. і IV. курс відбудуться в днях 23, 24, 25 і 26. червня ц. р. — При зголошеннях на І. курс треба предложити: метрику хрещення, останнє шк. свідоцтво і посвідку щіплення віспи; при зголошеннях на вищі курси метр. хрещення, останнє шк. свідоцтво і свід. моральности, якщо учениця мала перерву в науці. — **Семинарія має права державних шкіл,** удержує власну 4-клясову школу вправ, до якої приймає й хлопчиків, а також веде інтернат для панночок. 2159 1—3

Ігуменат монастиря св. Макрини у Львові, при вул. Потоцького ч. 95. подає отсим до відома, що цьогорічні 3-денні реколекції для Впв. Пань-жінок священичих і учительок зачнуться дня 3. липня вечором. Оплата за харч і мешкання денно 4 зол. — Зголошуватися найдальше до 28. червня. 2160 1-3

Управа дівочої гімназії „Рідної Школи“ з правом прилюдности в Тернополі подає до відома, що вступні іспити до кляси V. VI. VII. і VIII. будуть відбуватися від 24. до 27. червня, а до кляси IV. 27. і 29. червня — Зголошення до іспитів приймається щодня. — **Управа.** 2161

Бувший урядовець Філії „Просвіти“, секретар народньої канцелярії, орґанізатор читалень і кооператив шукає заняття при Філії „Просвіти“ або в кооперації. Можу вести драматичний гурток (режисер), а також зразково руханково-пожарне Т-во, як „Луг“ чи „Сокіл“. Поведу працю в цілому повіті на полі культурно-освітнім і економічнім. Платню вимагаю дуже скромну. Маю першорядні референції та поручення від поважних Товариств. Згол. до адмін. „Діла“ під „Урядовець“.

Прив. дів. гуманістична гімназія „Рідної Школи“ у Львові. Вступні іспити до V.—VIII. кляс прив. дів. гуманістичної гімназії „Рідної Школи“ у Львові (вул. Театинська 10) відбудуться в днях від 22. до 26. червня. В тихсамих днях приймається зголошення до вступних іспитів до IV. кляси, які відбудуться дня 27. червня в 10-ій годині. — **Управа** 2131

Управа гімназії й семинарії „Р. Ш.“ в Коломиї подає до відома, що з днем 2. червня п. р. відкриває безплатний приготовний курс до IV. кл. гімназії гуман. типу й на І. рік семинарії. Кандидатки, що не можуть користати з курсу, внесуть подання в справі допущення до вступного іспиту до IV. кл., зглядно на І. рік семинарії найдальше до дня 15. червня. Рівночасно повідомляється, що з новим шк. роком Кружок Р. Ш. отвирає І. клясу гімназії. Вступні іспити до І. кл. відбудуться в днях 24., 25. і 26. червня. — **Управа.** 2134

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКАРСЬКО - ЮВІЛЕРСЬКІ роботи виконує найдбайливіше — Домбровскі і Розважевскі — Львів, Академічна 2. ГОДИННИКИ, БІЖУТЕРІЯ, СРІБЛО. — Великий вибір. Дешево. Догідні умови. 1447 16-?

ВОРОХТА — Пансіон **„Черемшина“** поручає сонячні кімнати враз з цілим утриманням. — Ціни помірковані. 2066 2—5

КОСІВ к. КОЛОМИЇ. Пансіон п. Евгенії Лукашевської поручає сонячні покої з першорядним удержанням. Ціни знижені. 2076 4-10

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. 1538

ПЯНІНО „FÖRSTERA“ заміняю на фортепян або продам. Знаменитий фортепян продам дуже оказійно як також негайно куплю фортепян або пяніно за доляри. Коперника 26. — **Скленярський.** 2149 2—2

ДЛЯ ЛІТНИКІВ до винайму вілля „Надія“ в Підлісневі, стація в місці, над Прутом між горами і шпильковими лісами на липень і серпень. Кімнати з обстановкою й харчем або без харчу. Ціна дешева. — Зголошення: Надія Юрчинська, Тернопіль, Острожського 72. 2154 1—3

У ПІДГІРСЬКОМУ СЕЛІ, у наших людей глядає недорогого приміщення з харчем на час ферій бездітне подружжа, учителі, конечна ріка. — Зголошення слати до Адміністрації „Діла“ під „Відпочинок“. 2155

СОТНЮ поважних пропозицій матримоніяльних дістанете, звернувшися до „Аліянсу“, Львів, Мілковського 2. 2156

ПРИСЯЖНИЙ ЗЕМЛЕМІР — пошукує негайно асистента або навіть початкуючого практиканта. — Зголошення під „Землемір“ до Адміністрації „Діла“. 2158 1—

ЖІНКА середніх літ, священичої родини, совісна, розуміється на господарстві і кухні, шукає місця до управи дому. — Адреса: Софія Стефанівська, Заболотці к. Бродів. 2150 1—2

МОЛОДА, інтеліґентна, працьовита господиня, що знає добре господарство і кухню — глядить посади. Радо на селі. — Зголошення до „Фортуни“, Золочів під „Праця“. 2151

● **ПЛАЩІ** охоронні для всіх професій — робітничі одяги, кельнерські і фризієрські блюзки — найдешевше джерело — Робітня „ПАЛЛІЮМ“ Вірменська 3. тел. 54—24.

ПОТРІБНИЙ інструктор гімназіяльний. Зголошення до „Діла“ під „К“.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. — Видає Видавнича Спілка „Діло“. — З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.